

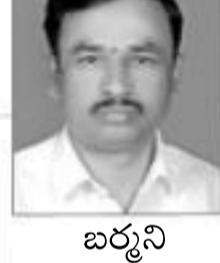
అరణ్య రోదన

చె ప్పుకున్న గొప్పలన్నీ ఉత్తుత్తివేనని నిరూపణ అయిపోయి దేశ ముఖ చిత్రం అత్యంత దయనీయంగా మారిపోయింది. తీక్ష్ణంమైన ఆగ్రహికి మాడిపోతున్న శల్భాన్ని తలపిస్తున్నది. కొవిడ్ సెకండ్ వేవ్ సోకుతున్న కొత్త కేసులు రోజుకు 4 లక్షలకు చేరుకున్నాయి, ఆసుపత్రులు చాలడం లేదు. ఆక్రీజన్, మందులు, వ్యాక్సిఫ్ కొరత పట్టిపీడిస్తున్నది. చుక్కలు లెక్కపెట్టడం ఎంత కష్టమో ఈసారి మరణాలను లెక్కించడం అంత కష్టతరంగా మారిపోయింది. అధికారిక సంబృ కంట్ అనేక రెట్లు ఎక్కువగా ఉంటుందని భావిస్తున్నారు. స్కూల్స్ దహన క్రియలు జరపడానికి కట్టేలు ప్రియమైపోయి శవాలను నదుల్లో విడుస్తున్నారు. గంగా నదిలో 70కి పైగా మృతదేహాలు తేలాయి. పై నుంచి ఇంకా తేలివస్తున్నాయని వార్తలు చెబుతున్నాయి బెంగళూరులో, ఆ పరిసరాల్లో గల స్కూలాలు చాలక ప్రభుత్వం మూడు చోట్లక దహన వాటికలను నెలకొల్చింది. ఒక్కొక్క చోట రోజుకి 42 మృతదేహాలు వస్తున్నాయి.

నంపోర్కు

వహనాలకు కట్టేలు లభ్యం కాని పరిస్థితి పొంచి ఉండని అధికారులే చెబుతున్నారు. ఎక్కడా లాక్డోస్టు విరుచుకుపడడంతో వలస కార్బూకుల సమస్య మళ్ళీ తీవ్రమవుతున్నది. ఉపాయాల్లో ఉద్యోగాలు కొడిగట్టిపోయాయి. పటిష్టమైన జాతీయ స్థాయి వ్యాహంతో దేశాన్ని వీత్తుప్రవ్వరగా ఈ మహా విపత్తు నుంచి కాపాడవలసి ఉంది. ఆక్రిజన్ లభ్యత, సరఫరాలను పర్మడానికి సుప్రింటోర్సు 12 మందితో టాస్క్ఫోర్సును నెలకొల్పగా దానికి కేంద్రం సవినయం హాయ నిరాకరణ తెలిసిన సంగతి తెలిసిందే. పాలకుల స్వయంకృతాపరాధం వల్లనే దేశం సెకండ్ వేవ్కు దొరికిపోయి శవాల దిబ్బగా మారిపోతున్నదని అంతర్జాతీయ రా పతాక శీర్షికలలోనే చీల్చి చెండాడింది. ఉన్న పరిస్థితిని నిజాయితీతో అంగీకరించి కైనా బాధ్యతతో వ్యవహరించాల్సిన ప్రధాని మోడీ ప్రభుత్వం అహం దెబ్బ తిన్నందుపామరే కారణంగానో అటువంటి మెలకువను ప్రదర్శించడం లేదు. టీకాలు ఉచితంగా చడం వగైరా బాధ్యతలను స్వయంగా తానే స్వీకరించవలసిన అవసరాన్ని గుర్తించడం వీశ వ్యాప్తంగా ఇప్పటి వరకు చేసిన కరోనా టెస్టుల్లో 21 శాతం మందిలో పాజిటివ్ నిర్దాయ్యందన్న సమాచారం ఆందోళనకరమైనది. ఇంకా పరీక్షలు జరగవలసిన కోట్లాడి రో ఇంకెన్ని పాజిటివ్లు బయటపడతాయో వేచి చూడాలి. ఇలా దేశమంతా ఒక మహా విపత్తును ఎదుర్కొన్నప్పటికీ కేంద్ర పాలకులలో తగినంత చలనం లేకపోడం భయం ఉన్నదని. ఈ పరిస్థితుల్లో 12 ప్రధాన ప్రతిష్టాలు కలిసి తక్కణ కార్బూచరణ వ్యాహోన్నార్లూ కేంద్రానికి లేఖ రాయడం హర్షించవలసిన పరిణామం. సౌధారణ సమయాల్లోనే తేడాలను, విభేదాలను పక్కన బెట్టి అన్ని రాజకీయ పక్కాలు ఒక్క త్రాటి మీదికి వచ్చి మాట మీద నడుచుకొని పూనికతో వ్యవహరించవలసిన సమయం ఇది. ప్రతిష్టాలు నికి ఇలా లేఖ రాయడం ఇటీవలి కాలంలో ఇది రెండోసారి. ఆక్రిజన్ సరఫరాలో అంతర్జాతీక కలగకుండా చూడాలని, దేశ ప్రజలందరికి ఉచితంగా టీకా అందించాలని కోరుతున్న తప తేదీన ఒక లేఖ రాశాయి. తాజా ఉత్తరంపై బెంగాల్, తమిళనాడు, మహారాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రులు, సోనియా గాంధీ, దేవగౌడ, శరద్ పవార్, అఖిలేశ్ యాదవ్ అబ్బల్లా, తేజస్వియాదవ్, డి రాజూ, సీతారామ్ ఏచూరి సంతకం చేశారు. దేశంలో శీతయంగా ఎక్కడ లభ్యమైతే అక్కడి సుంచి కేంద్ర ప్రభుత్వమే టీకాలను సేకరించి వాటా పంపిణీని సత్యరమే ప్రారంభించాలని అవి కోరాయి. దేశీయ వ్యాక్సిన్ ఉత్పత్తిని బాగా నికి తప్పనిసరి లైసెన్సింగ్ విధానాన్ని అమల్లోకి తేవాలని సూచించాయి. వ్యాక్సిన్ బుడ్జెట్లో కేటాయించిన రూ. 35 వేల కోట్లలో ఇంతవరకు రూ. 5 వేల కోట్లే ఖర్చు పెట్టుగతా మొత్తాన్ని అంతటినీ విడుదల చేయాలని విజ్ఞప్తి చేశాయి. భారీ వ్యయంతో తలపె రాజధానిలోని సెంటల్ విస్తా భవన సముదాయ నిర్మాణాన్ని నిలిపివేసి ఆ సొమ్యునిటీకా కొనుగోలుకు మళ్ళీంచాలని, లెక్కలు చూపని పిఎం కేర్స్ నిధిలో గల సొమ్యునిటీలోకి తేవాలని, వ్యాక్సిన్లు, మందులపై జివెస్టి రద్దు చేయాలని, ఉపాధులు మున కుటుంబాలకు నెలకు రూ. 6000 భూతి చెల్లించాలని సూచించాయి. కేంద్ర గిడ్డుని దాదాపు కోటి టస్సుల ఆహార ధాన్యాలను పేదలకు పంచాలని, కొత్త రైతు చట్టాలను యాలని కోరాయి. ఈ సూచనల మీద కేంద్రం అఖిల పక్క సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేసి అమలు సొధ్యమైనవో, కానివో చర్చించవచ్చు. కాని అధికార పక్కం అహం దెబ్బ స్పష్టపడుతున్నది. అందుకే ఈ లేఖకు అటునుంచి ఎటువంటి స్పుందనా లేదు. అయిత్తే జాతీయ స్థాయిలో ఇలా ఏకమై లేఖ రాయడమే సంతోషించవలసిన పరిణామం తానుగానైనా మరింత మెరుగైన కార్బూచరణ పథకాన్ని రూపొందించుకొని దేశాన్ని ఆదున అవసరాన్ని పాలక పక్కం ఇప్పటికైనా గుర్తించాలి.

బర్మ
మల్లిఖార్జున

సంఘ సంస్కరమహాత్మ బనవశ్వరుడు

బర్ని
మల్లిఖార్జున్

మహాత్మా బసవేశ్వరుడు 12వ శతాబ్దింలో కుల, మత, వర్గ, వర్ష వ్యవస్థకు వ్యతిరేకంగా ఉద్యమించిన సాంఘిక విప్లవకారుడు, స్త్రీ, పురుష అసమానతలను తొలగించడానికి కృషి చేసిన ఆభ్యుదయవాది. భారత దేశంలో మానవ కల్యాణం కోసం ప్రతిభా సంపన్నమైన స్వతంత్ర సమాలోచనలు చేసిన మొదటి వ్యక్తి. సమాజాన్ని పట్టిపీడించిన, బూజుపట్టిన మూడూచారాలకు, సాంప్రదాయాలకు వ్యతిరేకంగా తిరుగుబాటు బాపుటా ఎగరవేసిన మొదటి సంఘు సేవకుడు మహాత్మా బసవేశ్వరుడు. బాల్యవివాహాలు, సతీసహగమనం వంటి దురాచారాలను ఆరికట్టుటకు ఆ మహాత్ముడు ఆనాడే కృషి చేశారు. దళితులకు ఆలయ ప్రవేశం కల్పించాలని 12వ శతాబ్దింలోనే గళమెత్తిన ఆపూర్వ ప్రగతిశీలి, మొట్టమొదటి కులాంతర వివాహం చేసిన గొప్ప సంఘు సంస్కర్త. లింగాయత ధర్మం ఓ విప్లవాత్మకమైన మతరూపంగా ఆపుటి దాకా ఉన్న చాందసవాదాన్ని తుడిచిపెట్టిందుకు శివుడి మూడో కంటి నిప్పు రవ్వల దూసుకొచ్చిన శతఫ్మిన్న బసవన్న. మనుషులంతా ఒక్కటే, కులాలు ఉపకులాలు లేవు సమాజంలో ధర్మం పేరిట జరిగే దురాచారాలను చూసి ఇవన్నీ స్వార్థపరుల సృష్టి అంటూ అప్పటి సమాజంలోని లోపాలపై సమరథేరి మోగించిన సాంఘిక విప్లవకారుడు బసవన్న. జ్ఞానమే గురువు, ఆచారమే లింగం, దేహమే దేవాలయం, స్త్రీ, పురుష భేదం లేదు, శ్రమకు మించిన సాందర్భం లేదు, పనిని మించిన దైవం లేదు, కష్టాన్ని మించిన భక్తి లేదు, భక్తి కన్నా స్త్ర్యపర్వత ముఖ్యమని, చేసే పనిలో దేవుడిని చూసే మార్గాన్ని చూపించి, కాయమే కైలాసం అనే కొత్త ఒరవడికి నాంది పలికారు మహాత్మ బసవేశ్వరుడు.

సమ సమాజం శోషణకు గురై సామాజిక వ్యవస్థ బూజుపట్టి అస్సులు

శ్రీత్, జాతి, వర్గ, వద్ద విభేదాలు, యజ్ఞయాగాలు, హశమాలు, నరబలి, స్తోత్రములు, బాల్యవివాహాలు, సతీసహగమనం మొదలగు మూడాచారాలు తాండవిస్తున్న తరుణంలో బసవన్న అనే క్రాంతి పురుషుడు కీర్తి శకం 1134 ఆనంద నామ సంవత్సర వైశాఖ మాస అక్కయ తృతీయ రోజున ఇప్పటి కర్ణాటక రాష్ట్రం బీజాపూర్ జిల్లా బాగేవాడి గ్రామంలో శైవ బ్రాహ్మణ కుటుంబంలో అగ్రహారపు పెద్ద అగు మాదాంబిక మాదిరాజు దంపతులకు జన్మించారు. చిన్నతనం నుండి మూడాచారాలను, సౌంప్రదాయాలను వ్యక్తిరేకించిన బసవన్న తన ఎనిమిదవ ఏట తండ్రి ఉపనయనం చేయడానికి సిద్ధపడగా తండ్రి మాటని తిరస్కరించి తన అక్క నాగాంబికా వద్దకు చేరుకున్నారు. అక్కడే గురుకులంలో వేదశాస్త్ర పురాణాలన్నీ అధ్యయనం చేసి, దినదిన ప్రవర్ధమానమే ఎదిగిన బసవడు బుద్ధిశాలిగా సౌహిత్య, వేద, పురాణ, ఆగమ, సంగీత, గణిత తదితర విద్య అన్నింటిలో ప్రాచీణ్యాదై పొండిత్య పూర్ణ వ్యక్తిత్వాన్ని సంపోదించారు. ఈ సమయంలో దోషరహితమైన ధార్మిక వ్యవస్థ కల్పనకు శ్రీకారం చుట్టారు. విద్యాభ్యాసం అనంతరం తన మేనమామ బిజ్జల రాజు దండ నాయకుడైన బలదేవర కూతురును వివాహమాడి స్వయం అర్పనతో జీవించే తలంపుతో బిజ్జలునీ కొలువులో చేరారు. కొన్నాళ్ళ తర్వాత మేనమామ మృతి చెందడంతో రాజు కోశాగా రానికి మంత్రిగా బసవన్నను నియమించారు. అపార మేధో సంపన్నుడైన బసవడు ఎవరు చదవని పురాతన స్వార్థ పత్ర లిపిని రాజుకి చదివి వినిపించడంతో దాని ఆధారంగా నేలమాళిగలో అపార ధనరాశులు లభించాయి. దీంతో రాజుకు బసవన్నపై ఆత్మీయ అభిమానం పెరిగింది. బసవన్నులోని అపార మేధా సంపత్తి, సీతి, నిబధ్యత, సమాజ సేవను గుర్తించిన బిజ్జల రాజు బసవన్నని తన రాజ్యానికి ప్రధానమంత్రిగా నియమించు కున్నారు. అనతికాలంలోనే బసవన్న రాజ్యంలో నూతన సామాజిక ధార్మిక సంస్కరణలకు ప్రవేశపెట్టారు. బసవన్న ప్రవేశపెట్టిన నూతన ధార్మిక ప్రచార మహాకార్యానికి మంటపాలను నిర్మించి వాటికి అనుభవ మంటపం అని నామకరణం చేశారు. అనుభవ మంటపంలో జాతి, కుల, మత, వర్గ, వధ్య, లింగ భేదాలకు అతీతంగా అన్ని కులాల వారికి, అన్ని

నిర్వాణంలో ఆయన దార్శనికతు, నాయకత్వం ఇన్ని శతాబ్దాల తరువాత నేటి తరానికి కూడా స్వార్థానిస్తూనే ఉన్నాయి. బసవన్తుకు పూర్వముగంలో పంచములకు, వెనుకబడిన కులాల వారికి దేవాలయం ప్రవేశం లేకుండెను వారిని పశువులతో సమానంగా చూసే కాలమహాత్ము బసవేశ్వరుడు సమ సమాజ స్థాపనకై దేవుడిని భక్తుడి వాతిసుకురావడానికి ఇష్ట లింగమును కనిపెట్టారు. పరమశివునికి ప్రతిరూపైన ఇష్ట లింగాన్ని చేతికిచ్చి గుడి సంస్కృతిని, కుల వ్యవస్థను ఆముందుంచారు. ఆచార పారాయణలు పంచములను గుడిలోనికి రాసి నపుడు ఆ గుడిలోని లింగాన్ని తెచ్చి వారి ఒడిలోన ఉంచిన మహానీయు బసవన్తు. నేడు కరోనా వైరస్ బారి నుండి రక్షించుకోవడానికి శుచిశుపాటించమని ప్రభుత్వాలు, నిపుణులు సూచిస్తున్నారు. కానీ ఆనాడు మహానీయుడు ఇష్టలింగ పూజా విధానం ద్వారా నాటి సమాజానికి శుభ్రత్తమై సందేశం ఇచ్చారు. ప్రతిరోజు వేకువజామున లేచి స్నానమించి ఇష్టలింగ పూజ చేసిన తర్వాతనే తమ దినచర్యని ప్రారంభించే లింగదారి ఎల్లవేళలూ శుచి శుభ్రతని పాటించేలా ఆనాటి సమాజాంపదేశించారు. తద్వారా ఒక శుభ్రత ఆ వ్యక్తిలో నెలకొంటుందని, క్రూరమణ అసంకల్పితంగా అలవడుతుందని, విభూతి ధారణ రుద్రాక్ష ధరించి చూడగానే ఒక పవిత్ర భావం, ఆత్మియులు అనిపించేలా ఇదే వస్తు సూచించిన భక్తుని స్వరూప రూపకల్పన. సరబలి, పశుబలి, ఉయాగాలు, అర్ధంలేని పూజలను నిరోధించి అనంతమైన అతీతమైన సరశివ యోగమును బసవన్తు ప్రసరింపజేసినారు. బుద్ధ భగవానుడు, మహావీరుడి తర్వాత కుల, మత విభేదాలు, పురోహిత పద్ధతి, యజ్ఞయుదులను, మనస్సార్థిగా నిరసించిన బసవేశ్వరుడు విశ్వ బంధుత్వము

మంది మహిళామణులకు అక్షరాభ్యాసం చేయించి, వేద శాస్త్రాలు వారికి తన అనుభవ మండపంలో స్థానం కల్పించారు. నాడు మహా బసవేశ్వరుడు ప్రవేశపెట్టిన ఈ అనుభవ మంటపం నేటి మన పార్వత్మే వ్యవస్థతో సమానమైంది. అందుకే బసవడి అనుభవ మంటపాన్ని మొ పార్వత్మేంటుగా గుర్తించవచ్చు, ఇన్ని శతాబ్దాలు గడిచినా నేడు మహిళకీసం మూడో వంత్తెనా అవకాశాలు దక్కకపోవడం శోచనీయం.

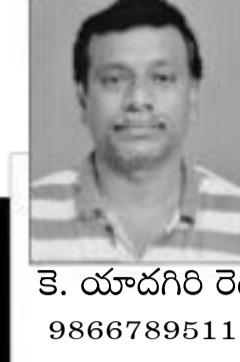
అనాదిగా వస్తున్న మూడు నమ్మకాలను ఆచారాలను బసవీప్రంగా ఖండించారు. ఆయనకు పూర్వం స్త్రీలకు, పంచములకు, ధార్మసామాజిక, రాజకీయ, ఆర్థిక హక్కులు ఉండేవి కావు. బసవన్న ఆగసింతో అందరూ అన్ని బంధాల నుండి విముక్తి పొందారు. లింగ భేదమాలు, ఆశ్రమాలకు వ్యతిరేకంగా పోరాటం సాగించారు. వర్ధించి లింగ భేదాలను తెంచి ఒక నూతన సమ సమాజాన్ని స్థాపించారు. సమ

A black and white portrait of a man with a mustache, wearing a traditional Indian crown (Makuta) and a tilak on his forehead. He is also wearing a small earring.

చేరకపోవడం ఎంతో దురదృష్టకరం. “ఎప్పుడైతే బనవేశ్వరులు పనులు, సందేశాలు నేటి సమాజం గ్రహించుటదో ఆనాడు ఆ మయి బుద్ధ భగవానుడి, జైన మహావీరుడి వరుసలో సముచిత స్థానం ఇంటంటుంది. సాహిత్యం, తత్త్వశాస్త్రం దృష్టిలో చూస్తే ఉన్నతమైన శైఖమైన బనవ వచనాలు సమస్త ప్రజానికి ప్రేరణ, మార్గదర్శక వన్న తన ఉపదేశాలను ప్రజలకు అందుబాటులో ఉండే రీతిగా లుగా రాసిన గొప్ప తత్త్వవేత్త. ఆ వచనాలలోని సూక్ష్మమైన తత్త్వాలుగా బోధపడుతుంది. బనవన్న వచనాలు నేటి మానవాశికి మార్గవిశాల హృదయం మానవతా వాదానికి ముకుటమైన వచనాలను భాషలలో అనువదించి, ఆయన చరిత్రను నేటి తరానికి తెలియజేర్జిజానికి ఒక మంచి సందేశం ఇచ్చిన వారం అవుతాము. సాహిత్యకూడా బనవేశ్వరుని వచనాలకు చక్కని గౌరవం లభించింది. బనవ లక్ష్మల వచనాలు రాసినట్టు ప్రతీతి. అయినా నేడు కొన్ని వేలు మనకు లభ్యమవుతున్నాయి. బనవేశ్వరుడు సమాజంలో పేరుకు వైదిక సనాతన మూర్ఖాచారాలను తన రచనల ద్వారా భండించారు.

బసవన్న పరిపూర్ణ బుద్ధిడు, బసవేశ్వరునక ఉన్నాయి, ఆలోచనా విధానంలోనూ ధర్మ నిర్వహణలోనూ వీటినర్వసమానంగా ఉందురు. ఆ కాలంలో బిజ్లల రాజ్యంలో సాంఘికరణలు అమల్లో భాగంగా వర్ధాంతర వివాహాలు చేయడంతో సమాందరు బసవన్నను తీవ్రంగా వ్యతిరేకించారు. బసవన్న నూత్రధానం కొందరికి కంటగింపుగా మారడంతో, వారంతా ఏకమై బురాజు చేత దేశ బహిపృథివి గావించారు. బిజ్లల రాజ్యం నుండి సంగమముకు చేరుకొని అక్కడే క్రీ. శ. 1196 లో తన 62వ యేషచ్చిన పని అయిపోయిందని పరమాత్మ సన్నిధికి చేరుకున్నారు. కూడల సంగమం వీరశైవ లింగాయత్త ల పవిత్ర క్షేత్రంగా భాసిల్లా నిరాకారుడైన శివుడే సర్వేశ్వరుడు, శివునికి, శివుడిని మించిన లేదన్న విశ్వాసంతో శివతత్త్వ ప్రచారానికి పూనుకుని, ఇష్టలింగా చేసి లింగాయత ధర్మానికి బీజాలు వేశారు. నాడు బసవేశ్వరుడు ర్పణ చేసిన లింగాయత ధర్మానికి నేడు కర్ణాటక రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వైపోదా ఇస్తూ ప్రత్యేక మతంగా పరిగణించాలని కేంద్రానికి చేసింది. పాల్యురి సోమనాథుడు తన ఆరాధ్య దైవమైన బసవేశ్వర బసవ పురాణం రాశారు. మహాత్మ బసవేశ్వరుల వారి గొప్పాగుర్తించిన భారత ప్రభుత్వం పార్వతమెంట ప్రాంగణంలో బసవేశ్వరు హన్ని ఏర్పాటు చేసింది. భారత ప్రభుత్వం 2006 సంవత్సరంలో క్షయల, 100 రూపాయల బసవన్న నాణాలను విడుదల చేసి ఆ మన స్వరించుకుంది. తెలంగాణవాసి డా. నీరజ్ పాటిల్ ఎంతో కృషి చేప్రథాని మోడి చేతుల మీదుగా లండన్లో మహాత్మ బసవేశ్వర విఅవిష్కరింప చేశాడు. తెలంగాణ ప్రభుత్వం బసవేశ్వరుని జయంతి సంవత్సరం అధికారికంగా నిర్వహిస్తున్నది. ట్యూంక్ బండ్పై బాకాంస్ విగ్రహాన్ని ఏర్పాటు చేసింది. బసవేశ్వర చరిత్రను పాత్యాంచి చేర్పించి నేటి పౌరులకు ఆ మహాత్ముని గొప్పతనాన్ని తెలింపుత్తుం చేస్తున్నది. కర్ణాటక ప్రభుత్వం ప్రభుత్వ కార్యాలయాల్ల శ్వరుని చిత్రపటాన్ని తప్పనిసరి చేస్తూ ఉత్తర్వులు ఇచ్చి బసవ స్వరించుకుంది. బసవేశ్వరుని దేవునిలా ఊహించడానికి బదులు వచ్చనాలను అన్ని ప్రముఖ భాషలలో అనువదించి ఆయన చరిత్రని రించాలి. ఆయన బహుముఖ ప్రజ్ఞాతాలి అయిన సాధువు, లోకుడు, బసవేశ్వరుని విశాల మృదుయం మానవతా వాదానికి నిమిసేడు మనం ఎట్టి సాంఘిక ధార్మిక సంస్కరణలు ఆశిస్తున్నామో చాలా వాటిని బసవేశ్వరులు ఆనాడే అమల్లోకి తెచ్చారు. నాటి విష్వవం తీసుకొచ్చిన బసవేశ్వరుని సామాజిక, సమానత్వ భావన, తాలకు అతీతంగా, కుల రహిత సమాజం ఏర్పడే దాకా దేశానికి స్తునే ఉంటుంది. సమాజంలో అనమానతలపై ఆయన చేసిన పెనలు నేడు ఏదో ఒక రూపంలో గంటానాదాలై మారుమో ఉంటాయి.

ఆపదల్నే మధ్యహక్కుల ఆధిపత్యమా?

క. యాదగిరి రె
9866789511

ర సూ మామ్యులన కడతప్పిడ్యా
క నికి కావలసిన ఆయుధం
వ్యాక్షిన్. ఈ వ్యాక్షిన్ తయారికి
ప్రతిబంధకమపుతున్న పేటంట్
హక్కులను తాత్యాలికంగా ఎత్తివేయా
లన్న భారత్, దళ్ళిణాఫ్రికా ప్రతిపాద
నలకు అమెరికా అధ్యక్షుడు బైడెన్
మద్దతు పలకడం ప్రపంచ ఆరోగ్య
అమ్ముల పొదిలో బ్రహ్మస్తమే అని
ణిజ్య సంస్థ (డబ్బుటిబె) ముందున్న ఈ
పాలనాయంత్రాంగం లోని కొన్ని వర్గా
క దేశాల నుంచి ప్రతిఫుటన ఎదురో
ంలో కూడా మేధోహక్కుల రక్షణ కావా
పట్టడం వారి గుత్తాధిపత్యానికి పరాకా
మాక్కులను తాత్యాలికంగా మాఫీ చేయా
ప్రపంచ వాణిజ్య సంస్థ సమక్షంలో
వర్షకు అమెరికా ఎంతవరకు ఏకాభి
నుతుందో చూడాలి. హక్కుల తాత్యాలిక
య మద్దతు ప్రకటించగా, జర్మనీ మాత్రం
ది. ఇది వరకు ఈ ప్రతిపాదనపై
గినప్పుడు దీనిపై స్పందనలో చీలిక కని
మ దేశాలు దీనికి మదతు తెలుగా, అమె

స్వల్ప, మధ్యాదాయ దగ్ధాలు దసక వ్యాధులు తల్లగా, అమరికా, బ్రిటన్, పరోపా యూనియన్, స్విట్జర్లాండ్, ఆఫ్రీకాలు, జపాన్ దేశాలు వ్యతిరేకించాయి. ఈ కూటమిలో నార్స్ కూడా ఇప్పుడు కొత్తగా కలియడం విచిత్రం. పేటంట్ హక్కుల రద్దుపై దాదాపు అరవై దేశాల నుంచి ఏకాభిప్రాయం పొందగలిగినా, ఓటింగ్సో నిమిత్తం లేకుండా ఏకాభిప్రాయంపైనే డబ్బుయోచొ ఆధారపడే పరిస్థితి కనిపిస్తోంది. ముందుగానే ఫార్మాక్యూటికల్ పరిశ్రమ తీవ్రంగా దీన్ని వ్యతిరేకిస్తూ అనేక ప్రభుత్వాలతో లాభి నిర్వహిస్తోంది. ధనిక దేశాల్లోని మితవాద రాజకీయ వర్గాలు ఫార్మా పరిశ్రమల పక్షం వహించాయి. మైక్రోసౌఫ్ట్ సంస్థ సహ సంస్థాపకులు, బిలియనీర్ బిల్గ్ గేట్స్ ఈ పేటంట్ హక్కుల ఎత్తివే తను గట్టిగా వ్యతిరేకిస్తున్నారు. ప్రపంచ ఆరోగ్య ఉపకారిగా ప్రతిష్ట పొందిన బిల్గ్ గేట్స్ వ్యక్తిగత ప్రతిష్టకు ఇది కళంకంగా విమర్శలు తీవ్రంగా వస్తున్నాయి. ఇదంతా చూస్తుంటే కరోనా కల్లోలాన్ని నిర్దారించాలని వహించి పేటంట్ హక్కులు ఎలాగైనా రక్కణ పొందుతాయని తెలుస్తోంది. దీనికి చెబుతున్న కారణాల్లో వంచన కనిపిస్తోంది. పేటంట్ హక్కులను రద్దు చేసి ఆయా దేశాలకు వ్యాక్సిన్ తయారీకి అనుమతి ఇస్తే వ్యాక్సిన్ తయారీలో ఉండాల్చిన నాణ్యత, భద్రత కొన్ని లేబోరేటరీలకే పరిమితమూ తుందని, సంబంధిత సాంకేతికతను స్వల్ప, మధ్యాదాయ దేశాలు సరిగ్గా వినియోగించుకోలేక ప్రమాదం ఏర్పడుతుందని సాకులు చూపిస్తున్నారు. ఇది ఒక విధంగా డ్రోహబుద్ధి తప్ప మరేమికాదు. ఎందుకంటే ఫార్మా సంస్థలు ప్రపంచ మార్కెట్కు కావలసిన తమ పేటంట్ హక్కులతో ఉన్న వ్యాక్సిన్సు తయారు చేయడానికి ఆయా దేశాల్లోని పరిశ్రమలను సబ్ కాంట్రాక్టు తీసుకుని అతి చోకగా లభించే మానవ వనరులతో ఉత్పత్తులను తయారు చేస్తున్నాయి. ఇది ఈ వ్యాక్సిన్ ఉత్పత్తి దారులకు కలసి వచ్చిన అదృష్టం అని చెప్పావచ్చు. వీరి పేటంట్లకు, లాభాలకు రక్కణ ఉన్నంత కాలం వీరి ఉత్పత్తుల్లో నాణ్యత, భద్రత చాలా ఎక్కువ అన్న సమ్మకం వీరు కలిగిస్తున్నారు.

అభివృద్ధి చుట్టన దొర్లూన పర్మిలత సప కార్బ్రూజ్యు ద్వారా తక్కువ వ్యయంతో వ్యక్తిస్నమ బహుజాతి కంపెనీలు తయారు చేయిస్తున్నంత కాలం ఈ అద్భుతమైన ఆధిపత్య విధానం కొన్ని సంవత్సరాల వరకు సాగుతూ ఉంటుంది. ఇది బ్రాండెడ్ ఫార్మాక్యూటికల్ ఉత్పత్తుల లోను, వినియోగదారులకు కావలసిన ఉత్పత్తుల్లోను, విలాస వంతమైన వస్తువుల తయారీలోను ఇదే ఆనవాయితీగా వస్తోంది. అభివృద్ధి చెందిన దేశాల్లో పేటంట్ హక్కులు పొందిన లైసెన్సు ఉత్పత్తి దారులకు పేటంట్ హక్కుల ఎత్తివేతను అడ్డుకోవడం ఒక అవసరం. ఉత్పత్తి చేయాల నుకున్న కొందరి అవకాశాన్ని ఇది అడ్డగిస్తుంది. ఆ ఒప్పందాల నిబంధనలు అపారదర్శకంగా ఉంటాయి. ఉత్పత్తి చేసే దేశానిక్కునా లేదా ఇతర అభివృద్ధి దేశాలక్కునా ఆయా ఉత్పత్తులు అందుచాటులో ఉంటాయన్న గ్రాంటీ ఉండదు. అదీకాక వర్షమాన దేశాలు కొవాక్స్ సౌకర్యం ద్వారా వ్యక్తిస్నమ సరఫరా చేయవలసి ఉంది. అన్ని దేశాలకు ముఖ్యంగా పేద దేశాలకు కూడా సమానంగా వ్యక్తిస్నమ పంపిణీ చేయాలన్న సదుద్దేశ్యంతో అనేక అంతర్జాతీయ సంస్థలు, ధార్మిక సంస్థలు కొవాక్స్ సౌకర్యాన్ని ఏర్పాటు చేసినప్పటికీ అనుకున్న లక్ష్యం మేరకు వ్యక్తిస్నమ దీని ద్వారా పంపిణీ కావడం లేదు. ఈ కొవాక్స్ ద్వారా యావత్తు ఆఫ్రికా కన్నా అమెరికా రాష్ట్రాలకే ఎక్కువగా వ్యక్తిస్నమ అందడం గమనించ వలసి ఉంది.

వ్యక్తిస్నమ ఉత్పత్తీని చేపట్టాలనుకుంటున్న ఇతర సంస్థలకు వ్యక్తిస్నమ తయారీ సామర్థ్యం అదనంగా ఉండనడానికి సౌక్యాలు లేవని పేటంట్ హక్కుల ఎత్తివేతను అడ్డుకుంటున్న వర్గాలు వాడి స్తున్నాయి. అమెరికా ప్రభుత్వ వైభారిలో మార్పు రాకముందే అనేక దేశాలకు చెందిన వ్యక్తిస్నమ ఉత్పత్తిదారులు తమ సంస్థ తను వ్యక్తం చేశారు. అనుమతించిన వ్యక్తిస్నమ తయారు చేయడానికి అవకాశం కల్పించాలని ఆసక్తిని చూపించారు. ఇలాంటి సంస్థలు కెనడా, దక్కిణ కొరియాలో కూడా ఉన్నాయి. అత్యధిక ఆదాయ దేశాల్లోని సంస్థలు కూడా పేటంట్ హక్కుల ఎత్తివేత అవకాశాన్ని వినియోగించుకోడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాయని వివరించాయి. కానీ వాటిని ఆంక్కల వలయంలోకి ప్రవేశించనీ యడం లేదు. ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్కు చెందిన ఎంఆర్ఎన్ వ్యక్తిస్నమ టెక్నాలజీ ట్రాన్స్ఫర్ హబ్ (సాంకేతిక బదిలీ వ్యవస్థ) ఇప్పటికే 50 సంస్థల ఆసక్తిని గ్రహించింది. మిగతా సంస్థల సామర్థ్యం పరిమితం అని వాడించడానికి బదులు ధనిక దేశాలు, ఇతర ధార్మిక సంస్థలు ప్రస్తుత కరోనా సంక్షోభాన్ని ఎదుర్కొడానికి ఎక్కువ సామర్థ్యం పెరిగేలా ప్రోత్సహించలేరా? అన్నది ప్రశ్న. ఈ విషయంలో భారత్ తగిన సామర్థ్యాన్ని సంతరించుకోవడమే కాక, ప్రపంచ ఫార్మాసీగా గౌరవాన్ని పొందడం గమనార్థం.

1970 నుంచి 2005 మధ్య కాలంలో ఉత్పత్తుల పేటంట్ నుంచి ఉత్పాదక సామర్థ్య పేటంట్ గా భారత్ ఎదగడాన్ని ఈ సందర్భంగా ప్రస్తుతించవలసి ఉంది. ఒకవేళ పేటంట్ మినహా యింపులను వినియోగించి సహకరించడానికి కొత్త ఫార్మా సంస్థలకు చాలాకాలం పదుతుంది కాబట్టి క్లేట్రస్టాయిలో పేటంట్ మినహాయిపులు పనికిరానివని కొట్టివేయబడవచ్చు. ఒక పక్క వాక్సినేషన్ డ్రైవ్ చాలా మందకొడిగా సాగుతుండడం, మరో వైపు కరోనా వేరియంట్లు చెలరేగుతుండడం ఈ పరిస్థితుల్లో కరోనా కట్టడికి ఆఖరి గడువు ఎవరు నిర్ణయిస్తారు? ఇదివరకు పేరు పొందిన చిన్న కంపెనీల వ్యక్తిస్నమాన్ని 2020 లో రికార్డు సమయానికి డ్రైవ్ వేగం పెంచ గలిగితే ఆ కంపెనీలకు సాంకే

తక్త పదల తుయ్యలూ పెల్పసా పరియక ముడ్డతు ఇవ్వాలియ? అలా ప్రోత్సహించి ఉంటే ఆ కంపెనీలు తయారు చేసే వ్యక్తిస్నమ సమర్పత, భద్రత విశ్వసనీయమైన నియంత్రిత సంస్థలు, ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ సమీక్షించి ఉండేవి. పేటంట్ మినహా యింపులు కేవలం వ్యక్తిస్నమకే కాకుండా, డ్రగ్స్, డయాగ్నస్టిక్స్ మధ్య అనుసంధానం మరింత పెరిగేలా ఉపయోగపడతాయి. దానికి ఎంతో కాలం పట్టడన్నది వాస్తవం. బహుళ జాతి ఫార్మా సంస్థలు ప్రధానంగా చెబుతున్న సాకులు పేటంట్ హక్కుల రక్క ఊకు గండి కొడితే తమ సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని, చైనా ఇప్పుడు, భవిష్యతులో కూడా కాజేస్తుందని వాడిస్తున్నాయి. కానీ అసలైన జన్మశ్రేణిని చైనా ఎప్పుడో సమీకరించుకోగిలిగింది. దానివల్ల ఆయా సంస్థలు ముందుగానే వ్యక్తిస్నమ తయారీని ప్రారంభించాయి. ప్రభుత్వ ఆర్థిక సాయంతో నడుస్తున్న యూనివర్సిటీలు, పరిశోధక సంస్థలే వ్యక్తిస్నమ తయారీకి కావలసిన మౌలిక శాస్త్రపరిజ్ఞానాన్ని అందించాయి. ప్రపంచమంతా ఆరోగ్యం, ఆర్థిక పరంగా విధ్యంసం అవుతుంటే పేటంట్లను అంటిపెట్టుకుని ఉండడం వల్ల ఎవరికి ఎంతపరకు ఉపయోగం? ఏదైనా నూతన ఆవిష్కరణను అభివృద్ధి చేయడానికి ఆ సంస్థ లేదా పరిశ్రమను ఆర్థికంగా ప్రోత్సహించడానికి పేటంట్ రక్కఊ తప్పని సరి అన్న వాడన బలంగా ఉంటోంది. ఒకవేళ పేటంట్ అంక్కలను పక్కన పెట్టి తప్పనిసరిగా లైసెన్సులు మంజూరు చేస్తే అనలు ఆవిష్కర్తలకు, పేటంట్ హక్కులన్న వారికి రాయటీ చెల్లించ వలసి ఉంటుంది. వారు బంపర్ లాభాలు పొందక పోయినప్పటికీ ఆదాయం మాత్రం నిరంతరం పొందుతారు. పైజార్వ్యక్సిన్ 2021 మొదటి మూడు నెలల్లో 3.5 బిలియన్ దాలర్ల ఆదాయాన్ని సంపోదించ గలిగింది. ఈ ఏడాది 15 బిలియన్ దాలర్ల వరకు అమృకాలను పెంచుకోవాలని లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది. మొదార్స్ ఈ ఏడాది 18.4 బిలియన్ దాలర్ల వరకు అమృకాలు జరగాలని ఆశిస్తోంది. ఆయా లాభాలను రక్కించడానికి ప్రోత్సాహం (ఇన్సెంటివ్) చాలా బలంగా ఉంటోంది. ఈనే పథ్యంలో అమెరికా చొరవ తీసుకున్నప్పటికీ పేటంట్ హక్కుల మినహాయింపు ఇవ్వడంలో ప్రపంచ వాణిజ్య సంస్థ (డబ్ల్యూటివ్) ఏ నిర్ణయం తీసుకుంటుందో స్పష్టం కావడం లేదు.

ప్రపంచానికి ఎదురైన ఫూర విపత్తును సమష్టి గానే ఎదుర్కొ గలమని ఒప్పించి బైదెన్ ఏకాభిప్రాయాన్ని సాధించగలిగితే రెండో ప్రపంచ యుద్ధకాలంలో అప్పటి అమెరికా అధ్యక్షుడు ఫ్రాంక్లిన్ డి. రూజ్వెల్టు చూపించిన నాయకత్వంతో పోల్చుదగిన నాయకత్వ పటిమగల వాడన్న పేరు సాధించ గలుగుతారు. కానీ ఆయన ఇప్పుడు అలాంటి పటిష్ట కూటమి గలిగిన స్థానంలో లేదు. అందువల్ల అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలు బైదెన్ సంకేతాలను బట్టి తప్పనిసరి లైసెన్సులు మంజూరు చేయడం ప్రారంభించ వలసి ఉంటుంది. పేటంట్ హక్కుల (టీఆర్ఎస్పిఎస్) పరిరక్కఊకు సంబంధించి ప్రజారోగ్యంపై 2001 లో వెలువ దిన డోహ్ డిల్కరేషన్ లోని అనుకూలతలు ప్రజారోగ్య అత్యవసర పరిస్థితుల్లో వినియోగించడానికి దోహదపడుతున్నాయి. జాతీయ ప్రభుత్వాలు విశ్వసనీయమైన సంస్థలను ప్రోత్సహించడం అవసరం. రాత్రికి రాత్రే కంపెనీలను ఎత్తివేసే వాటికి అవకాశం ఇవ్వరాదు. ప్రపంచ ఉత్పత్తి సామర్థ్యాన్ని విస్తరింప చేయడానికి ధనికిరానివని కొట్టివేయబడవచ్చు. ఒక పక్క వాక్సినేషన్ డ్రైవ్ చాలా మందకొడిగా సాగుతుండడం, మరో వైపు కరోనా వేరియంట్లు చెలరేగుతుండడం ఈ పరిస్థితుల్లో కరోనా కట్టడికి ఆఖరి గడువు ఎవరు నిర్ణయిస్తారు? ఇదివరకు పేరు పొందిన చిన్న కంపెనీల వ్యక్తిస్నమాన్ని 2020 లో రికార్డు సమయానికి డ్రైవ్ వేగం పెంచ గలిగితే ఆ కంపెనీలకు సాంకే

ఉపాధి కల్పనతోన ఆరోగ్య భారత

తు చెందుతున్నదని పరిపాలకులు చెబుతున్న తరుణంలో, 2020 ప్రపంచ ఆకలి సూచీలో 94వ స్థానం, మానవాభివృద్ధి సూచికలో 131వ స్థానంలో భారతదేశం ఉన్నది అనే అంశాలు వెలుగులోకి రావడంతో భారతదేశ ప్రజల వాస్తవ జీవితాలు మన ముందు బట్టబయలు చేశాయి. అంతేకాకుండా 14% మంది భారతీయులు పోషకాహార లేఖితో బాధపడుతున్నట్లు నివేదికలు చెబుతున్నాయి. కనీసం ‘మంచినీరు’ దొరకని వారు కోకొల్లలు. ప్రస్తుత కరోనా కాలంలో ఆక్రోజన్ అందక ప్రోలోయా విగ్రహమును వొరు గోష్టిలో

ప్రాణాలు పిడుస్తున్న వారు రొజురోజుకూ పెరుగుదల ఆందోళన కలిగి స్తున్నది. మగవారిలో హిమోగ్లోబిన్ 13.5%, అడవారికి 12% పైబడి ఉండాలని, అప్పుడే శరీరంలో అన్ని అవయవాలకు ఆక్షిజన్ సరఫరా అయి ఆరోగ్యవంతంగా తన పనులు చక్కబెట్టుకోడానికి, రోగ నిరోధక శక్తి కలిగి వ్యాధులు జయించడానికి అవ కాశం ఉంటుంది అని వైద్యులు చెబు తున్నారు. హిమోగ్లోబిన్ పండ్లు, కూరగాయలు ఆకుకూరలు, గ్రుడ్లు, మాంసం ద్వారా లభిస్తాయి.

సంఘ్యలో ఉన్నారు. 6% శాతం మంది అనగా సుమారు 86 మిలి యన్న భారత జనాభా నేడు 'తీవ్రమైన పేదరికం'తో బాధపడుతున్నారు. 12.4% శాతం జనాభా సుమారు 800 మిలియన్ పైబడి జనాభా పేదరికంలో ఉన్నారు. దేశంలో 39.93% శాతం జనాభాతో చత్తీస్‌గఢ్ పేదరికంలో మొదటి స్థానంలో ఉంది. 1.4 మిలియన్ పిల్లలు ప్రతి ఏటా 5 సంవత్సరాలు నిండకుండానే కనుమూస్తున్నారు అనే వాస్తవాన్ని పాలకులు గ్రహించాలి. 200 మిలియన్ మంది పిల్లలుతో సహ పోషక ఆహారం లేమితో బాధపడుతున్నారని మరొక నివేదిక చెబుతోంది. దీనికి అధిక జనాభా, అవిద్య, ఉద్యోగ, ఉపాధి అవకాశాలులేకపోవడం. ప్రభుత్వాలు అనుత్స్వదకరంగాల్లో పెట్టే ఖర్చులు తగ్గించుకుని ప్రజల అభివృద్ధికి సహకరించే ఉత్సత్తిరంగాల్లో ఖర్చు చేయాలి. దేశానికి స్వాతంత్యం వచ్చి 75 సంవత్సరాలు అవుతున్న కనీసం రోజుకు రకంగా ప్రజల అరోగ్యం, విద్య పట్ల ముందు కు వెళుతున్నాయో ప్రస్తుత కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు పరిశీలించి, ఆచరణలో పెట్టాలి. బడ్జెట్ కేటాయిం పులు పెంచాలి. విద్య, వైద్యం ప్రభుత్వం చేతిలోనే ఉంచుకోవాలి. ఉపాధి హామీ పథకాలు అమలు చేయాలి. 1970 వ సంవత్సరం నుండి పెరుగుతున్న స్థాల జాతీయ ఉత్పత్తి, ఉద్యోగ ఉపాధి అవకాశాలు కేవలం గత ఏడాది 2020 కరోనా దెబ్బకి కకావికలం ఆయి పోయింది అంటే మన ఆర్థిక మూలాలు అంతంత మాత్రంగానే ఉన్నాయి అని గ్రహించాలి. 60 మిలియన్లుగా ఉన్న నిరుద్యోగం అమాంతంగా 134 మిలియన్లకు ఎగబాకింది. కావున ఒక దేశం అభివృద్ధి ఆ దేశ ప్రజల విద్య, ఉపాధి అవకాశాలతో, అరోగ్యంతో ముడిపడి ఉంటుందని కరోనా నేపథ్యంలోనైన ప్రభుత్వాలు గుర్తించాలి.

